

Verdraagzaamheid is een krachtsinspanning

door Aart G. Broek

Gebrek aan verdraagzaamheid maakt activisten tegen Zwarte Piet tot potentiële dictators.

De strijd tegen racisme lijkt het 'ontslag' van Zwarte Piet te rechtvaardigen. Zwarte Piet zou hét symbool van racisme zijn en van vernederende praktijken. Weg ermee! Weg ermee? Haast geboden om die verderfelijke symbolen uit ons samenleven te verwijderen! Is dat zo? Doet u ook mee?

Wordt het geen hoog tijd een gevecht aan te gaan tegen het dragen van dreadlocks? Het laten groeien van het kroezige haar tot woeste manen, vormt namelijk het symbool van dictatoriale macht, uitbuiting en racisme.

Voor de religieuze beweging van het rastafarianisme, ontstaan in Jamaica, is het dragen van dreadlocks een symbolische toenadering tot hun god. Die god wordt algemeen Jah genoemd en betreft Haile Selassie (de voormalige keizer van Ethiopië), ofwel Ras Tafari, de Overwinnende Leeuw van de stam van Juda (en nog een reeks van eretitels). In de haardracht van dreadlocks imiteert de rastafariër de manen van de leeuw en verbindt zich zodoende met de geest van de Leeuw van Juda. Daarenboven onderstrepen de 'manen' de dominante rol die de man in deze beweging speelt: vrouwen zijn er om kinderen te baren, te koken en om te (be)dienen.

Rastafarianisme

Het rastafarianisme heeft naast deze 'zwarte god' nog als basisprincipes dat blanken inferieur zijn aan zwarten en dat het zwarte ras voorbestemd is over de wereld te heersen. Bob Marley heeft die ondergang op luchtige reggaeritmes en onder het genot van ganja (hasj) bezongen.

De aanblik van dreadlocks is een gruwel voor mij en eenieder die zich ook maar enigszins realiseert welk een potentiaat Haile Selassie (1892-1975) is geweest en wat het rastafarianisme voorstaat.

Mijn racisme, witte privileges en getroebleerde bewustzijn worden gekritiseerd door mensen van wie meerderen de dreadlocks op hun eigen hoofd cultiveren, zoals de emeritus hoogleraar sociale en culturele antropologie Gloria Wekker.

Moet ik dreadlocks tolereren, terwijl die het symbool zijn van dictatuur, uitbuiting en racisme? Weg ermee! Weg ermee?

Het lijkt gerechtvaardigd om te zeggen: haal eerst de balk eens uit je eigen oog, voor je je bemoeit met de splinter in de mijne. Nee, daartoe roep ik de dubieuze dreadlocks niet in beeld. Het gaat mij om de reikwijdte van verdraagzaamheid.

Je eigen ding doen

Wanneer tolerantie íets betekent, dan is het het verdragen van uitingen die je om enigerlei reden tegen de borst stuiten. Dit is geen pleidooi voor grenzeloos je 'eigen ding doen'. De Nederlandse (grond)wet is en blijft leidend.

Toch moeten we ons realiseren dat alle sociale, religieuze en etnische groepen in onze samenleving zich inlaten met aangelegenheden die 'de ander' nauwelijks door de strot krijgt. Vrijwel altijd is er sprake van een (symbolische) vorm van vernederende discriminatie, vanwege levensovertuiging, politieke gezindheid, godsdienst, ras, geslacht, mensenrechten en wat al niet meer.

Lever die inspanning

Verdraagzaamheid is een krachtsinspanning. Lever die inspanning. Anders is het ondoenlijk om met elkaar in Nederland te wonen.

Bovendien heeft iedereen, zo mogen we gevoeglijk aannemen, de handen vol aan het verzet tegen daadwerkelijke onderdrukking en uitbuiting, te beginnen binnen de eigen sociale, religieuze en etnische groep. Het bestrijden van de veronderstelde symboliek van uitbuiting – zoals Zwarte Piet of dreadlocks – is symptoombestrijding. Dat leidt vrijwel altijd tot een verergeren van de kwaal.

Met enig cynisme laat zich de ontwikkeling tekenen, die dreigt (of mogelijk al gaande is): ... en dan stop ik met Zwarte Piet. En dan haal jij de kam door jouw dreadlocks. En dan zie ik af van het eten van vlees en het drinken van alcohol. En dan stop jij met het lawaaierige oproepen tot gebed vanuit een minaret. En dan zal ik de kerkklokken niet meer luiden. En jij zal het dragen van

hoofddoekjes van echtgenotes en dochters niet meer afdwingen. En dan laat ik mij besnijden. En dan ...

Zo wordt het samenleven toch nog een feest voor iedereen, nietwaar? Gezellig. Daar gaan we voor. Voor die Noord-Koreaanse gelijkheid, eenstemmigheid en harmonie. Met dank aan de anti-Zwarte Pietenactivisten.

Bron: *Nederlands Dagblad*, 15 november 2016, 21:56

Aart Broek • sociaalwetenschapper; adviseur inzake conflict-, agressie- en geweldbeheer.

Hij is onder andere de auteur van *De terreur van de schaamte* [[meer](#)] en van *Dwarsliggers* [[meer](#)].